

16/9

16/9

Utrikesminister Undén

har i Morgon-Tidningen angripit Nothins bok. I vissa avseenden, som vi redan berört, har hr Undén utan tvivel rätt, såsom då han säger att Nothin i den pamflettartade sista delen av sin bok "serverar hopprafsade vulgärargument på snart sagt alla områden av politisk verksamhet". Men i det hela blir man förvånad över hur svagt utrikesministerns inlägg är. Hr Undén framträder inte ofta med skriftliga inlägg, han lär väl därför ha ansträngt sig för att åstadkomma en bra uppsats, men det småskurna och torftiga präglar framställningen. Sålunda hänas Nothin för att han prisat bröderna Wallenbergs insatser under kriget och betonat att Wigforss inte varit tillräckligt erkännansam mot dessa herrar; Undéns obehagligt enkla reflexion är att "han (Wigforss) har tydligen inte

rört sig i Nothins kretsar". Värre är emellertid att Undén söker tillbakavisa Nothins kritik av Wigforss, Erlander och Zetterberg endast genom ett käbbel som står på samma låga plan som Nothins egna inlägg. Den huvudsakliga kritiken av herrar Erlander och Zetterberg förbigås fullständigt. Sålunda omnämns blott Molanderaffären, och ingenting sägs om statsministerns uppträdande i detta fall. Att hr Zetterberg i riksdagen uttryckligen förklarar att han inte visste varför Haijby undgått åtal, trots att han själv varit med om beslut att inte anställa åtal, berörs ej heller. De båda gamla kollegerna Undéns och Nothins tjat på varandra och andra gamla kolleger är över huvud taget olustigt — komprometterande inte bara för de båda antagonisterna, utan för svensk politik "på högsta nivå".

GUD och Maigret

GIDE har förklarat Simenon vara en av Frankrikes största romanförfattare; andra kritiker har i honom sett en stor moralist, vid sidan av Flaubert och Mauriac. I en artikel i den lilla katolska tidskriften Holy Cross — utgiven i Hinckley i England — har en kritiker ställt in Simenon och Maigret i religiöst sammanhang. Simenon skriver som katolik, sägs det, han förkunnar moralen "att vad människan sår skall hon också uppskåra". Med utgångspunkt i en av de bästa Maigretböckerna ("Min vän kommissarie Maigret") söker kritikern visa upp att alla de sju dödsynderna presenteras i Maigretromanerna och att bakom dem alla står den tomhet, den slapphet som enligt Thomas ab Aquino är en starkare drivkraft till synd än ondskan. Den som lever för ögonblickets lust, den som inte vill offra någonting blir till slut mördare — det är moralen. Maigret, som ibland förlåter och frikänner på egen hand, ibland leder syndaren till straffet, blir symbol för gudomlig nåd och rättvisa. "Han tycks i sig förena den grekiska visionen om furier som straffar dem som brutit Olympens lag och Shakespeares tro att felet ligger hos oss själva, inte i stjärnorna."

Det ligger, bortsett från dogmatiseringen, nog en del i dessa resonemang, och de gäller inte bara Simenon. Deckarna är nu för tiden de enda ställen där allt går rätt till, där sanningen och rättfärdigheten alltid tycks segra. Att de stora detektiverna lätt kan tjäna som Guds- eller faderssymboler är uppenbart; hos Chestertons Fader Brown är synpunkten systematiskt genomförd, och det är möjligt att den också är medveten för Simenon. Av alla de stora detektiverna är i varje fall Maigret bäst skickad att fylla rollen: han säger nästan aldrig något filosofiskt eller moraliskt, men verkar genom små, fina medel på en gång outgrundlig, förstående, medkännande och god. Det är en sorgsen hederlighet och effektivitet över hans verksamhet som hos den religiöse bör kunna föra tanken till en både straffande och förlåtande Gud. Den lilla tendens till slapphet som finns hos honom — han äter och dricker för mycket och är någon gång slarvig — förenar honom på något sätt med de fördärvade människor som det är hans yrke att uppsåra. Det vanliga deckargreppet med en förtrogen som tjänar som replikpunkt för tankearbetet har Simenon fört upp till ett mycket högt plan; Maigrets hustru gör hemligt, med dess trevnad, ömhet och sensualitet, till en mot yrkesmiljöns ruskighet och förvirring kontrasterande idyll. Antagligt är att bakgrunden av religiös och moralisk ordning bidrar till dessa deckares popularitet, och det är intet alldeles orimligt att betrakta dem som tidsenligt utformade predikningar.

HERBERT TINGSTEN